

Na osnovi članka 21. st. 1. *Zakona o zaštiti od požara* («Narodne novine» br. 92/10), a u svezi s člankom 5. *Pravilnika o sadržaju općeg akta iz područja zaštite od požara* («Narodne novine» br. 116/11) te članka 25. i 41. *Statuta Državnog arhiva u Zagrebu*, ravnatelj Državnog arhiva u Zagrebu, donio je

PRAVILNIK o zaštiti od požara

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim *Pravilnikom* razrađuju se organizacija i način provođenja i unapređenja zaštite od požara, prava i obveze svih voditelja i drugih zaposlenika za provedbu mjera zaštite od požara i odgovornosti zbog nepridržavanja propisanih ili naređenih mjera zaštite od požara, dužnosti zaposlenika u slučaju nastanka požara te druge mjere u svrhu zaštite ljudskih života i imovine *Državnog arhiva u Zagrebu* /dalje u tekstu: DAZG/.

Članak 2.

Odredbe ovog *Pravilnika* odnose se na sve zaposlenike DAZG-a u stalnom radnom odnosu, zaposlenike na određeno vrijeme, kao i sve druge osobe koje se zateknu u prostorijama DAZG-a.

Članak 3.

Pravilnik utvrđuje:

1. mjere zaštite od požara kojima se otklanja ili smanjuje opasnost od nastajanja požara;
2. način upoznavanja zaposlenika prilikom stupanja u radni odnos ili rasporeda s jednog radnog mjesta na drugo o opasnostima od požara na tom radnom mjestu;
3. zaposlenici zaduženi za održavanje u ispravnom stanju opreme i sredstava za dojavu i gašenje požara;
4. obveze voditelja i drugih zaposlenika za provedbu mjera zaštite od požara i odgovornosti zbog nepridržavanja propisanih ili navedenih mjera zaštite od požara;
5. dužnosti zaposlenika u slučaju nastanka požara u DAZG-u

Članak 4.

Ravnatelj je dužan osigurati provođenje mjera propisanih ovim *Pravilnikom* te najmanje jednom godišnje analizirati stanje zaštite od požara u Arhivu.

Članak 5.

Svaki zaposlenik u DAZG-u provodi zaštitu od požara pridržavajući se odredbi ovog *Pravilnika*.

Osobe koje su u prostoru DAZG-a dužne su se pridržavati odredbi ovog *Pravilnika* i ponašati se u skladu s uputama zaposlenika DAZG-a.

Članak 6.

Sastavni dio ovog *Pravilnika* su:

1. Rješenje Ministarstva unutarnjih poslova o razvrstavanju DAZG-a u kategoriju ugroženosti od požara
2. Plan osposobljavanja radnika za poslove zaštite od požara
3. Popis i raspored vatrogasnih aparata i opreme za gašenje požara
4. Dokumentacija o održavanju vatrogasnih aparata (redovni i periodični pregledi i kontrola ispitivanja – zapisnici)

Članak 7.

Projektna dokumentacija prostora DAZG-a, analize, nalazi i mišljenja, uvjerenja i slično iz područja zaštite od požara pohranjuju se u zbirku isprava, a čuvaju se kod osobe odgovorne za zaštitu od požara.

II. OBVEZE I ODGOVORNOSTI ZA PROVEDBU MJERA ZAŠTITE OD POŽARA

Članak 8.

Ravnatelj:

Ravnatelj je u potpunosti odgovoran za provedbu zaštite od požara prema ovom *Pravilniku* te ima slijedeće ovlasti i dužnosti:

- vrši preko stručnih službi i voditelja kontrolu primjene mjera zaštite od požara;
- osigurava proces rada koji zadovoljava sigurnost svih osoba u DAZG-u glede ugroženosti od požara;
- osigurava preglede i ispitivanja instalacija i uređaja;
- organizira osposobljavanje zaposlenih za zaštitu od požara;
- daje suglasnost na raspored opreme za gašenje požara;
- organizira upoznavanje zaposlenika s opasnostima od požara prilikom zasnivanja radnog odnosa;
- osigurava financijska sredstva za provedbu mjera zaštite od požara
- provodi rješenja inspektora za zaštitu od požara i donosi potrebne mjere za otklanjanje nedostataka
- provodi stegovne mjere prema zaposlenicima koji se ne pridržavaju odredbi ovog *Pravilnika*
- obavlja ostale poslove iz područja zaštite od požara koji su mu važećim propisima stavljeni u nadležnost

Članak 9.

Referent zaštite od požara:

Zaposlenik zadužen za obavljanje poslova i unapređenje stanja zaštite od požara mora imati najmanje zvanje vatrogasca ili završeno gimnazijsko ili četverogodišnje srednjoškolsko strukovno obrazovanje te položen stručni ispit.

Uz poslove zaštite od požara ovaj zaposlenik obavlja i druge poslove.

Članak 10.

Referent zaštite od požara ima naročito sljedeće obveze:

- uz ostale poslove, bavi se stručno i poslovima zaštite od požara, njezinom organizacijom i provedbom, sukladno propisima, a u dogovoru sa ravnateljem i tajnikom DAZG-a
- pruža pomoć ravnatelju, voditeljima odjela i ostalim zaposlenicima u provedbi i unapređenju mjera zaštite od požara
- vodi brigu da pisane upute mjera zaštite od požara, evakuacije ili načina rada s opasnim sredstvima budu istaknute na mjestu rada radi njihova sigurna korištenja
- izrađuje godišnje izvješće za potrebe ravnatelja
- surađuje s tijelima inspekcije rada i zaštite od požara
- čuva isprave o obavljenim ispitivanjima i potrebne evidencije na propisani način
- vodi dokumente o nadzoru u koje ravnatelj i inspektor upisuju svoje odluke
- odgovoran je za provedbu mjera zaštite od požara, a naročito za održavanje u ispravnom stanju i za namjensku uporabu opreme i sredstava za gašenje požara u DAZG-u kao i za upoznavanje zaposlenika s opasnostima od požara na njihovim radnim mjestima

Članak 11.

Prilikom obavljanja nadzora nad provedbom mjera zaštite od požara utvrđenih zakonom, podzakonskim aktima i ovim *Pravilnikom* referent za zaštitu od požara ima pravo:

- udaljiti djelatnika s radnog mjesta, ako svojim postupkom neposredno ugrožava sigurnost imovine (unositi otvorenu vatru, obavlja poslove opasne po požar bez dozvole ili dodatnih mjera sigurnosti i drugo) te o tom izvijestiti voditelja
- narediti prekid obavljanja svakog posla ili radnje kojom se neposredno ugrožava sigurnost arhivskog gradiva, života i zdravlje osoba
- obaviti provjeru znanja djelatnika glede rukovanja protupožarnom opremom, a onoga tko pokaže nepoznavanje, uputiti na dodatnu obuku
- utvrđeno neprovođenje mjera zaštite od požara prijaviti voditelju te o tome izvijestiti ravnatelja

Članak 12.

Voditelji odjela imaju sljedeće dužnosti i ovlasti:

- brinu se o ostvarenju mjera protupožarne zaštite u svojem odjelu u skladu s odredbama ovog *Pravilnika*;
- nakon završetka rada, prije odlaska iz radnih prostorija, provjeravaju jesu li poduzete potrebne mjere zaštite od požara;
- novoprimitljene zaposlenike upoznavaju sa opasnostima od požara na radnom mjestu;
- predlažu stegovni postupak protiv zaposlenika koji se ne pridržavaju odredbi ovog *Pravilnika*;
- upućuju zaposlenike s rasporedom opreme za gašenje požara u Arhivu.

Članak 13.

Zaposlenici DAZG-a dužni su:

- upoznati se s odredbama ovog *Pravilnika* prilikom zasnivanja radnog odnosa;

- osposobiti se, kada ih na osposobljavanje upućuje ravnatelj ili za to ovlaštena osoba
- izvršavati naloge, odluke i napatke iz područja zaštite od požara ovlaštenih tijela i voditelja u skladu s odredbama ovog *Pravilnika*;
- odmah izvijestiti referenta zaštite od požara ili voditelja odjela o svakoj činjenici za koju opravdano smatraju da predstavlja neposrednu opasnost od požara
- kada uoče neposrednu opasnost od požara ili primijete požar, ukloniti opasnost, odnosno odmah ugasiti požar, ako to mogu učiniti bez opasnosti za sebe ili druge osobe, odnosno obavijestiti referenta zaštite od požara ili svog voditelja, a ako ih nema, drugu nadležnu osobu, odnosno vatrogasnu postaju ili centar za obavješćivanje i uzbunjivanje
- izvršavati organizirana dežurstva u radno vrijeme, neradne dane ili drugim izvanrednim prilikama.

Članak 14.

Zaposlenici DAZG-a imaju pravo:

- sudjelovati u osiguranju zaštite od požara
- raditi samo sa sredstvima rada na kojima postoje sigurnosni uređaji za zaštitu
- odbiti rad ako na radnom mjestu postoji opasnost od požara ili eksplozije ili kada im prijeti opasnost po život zbog pomanjkanja odgovarajućih zaštitnih mjera ili opreme
- prijaviti neprovođenje potrebnih zaštitnih mjera

Članak 15.

Neizvršavanjem odredaba ovog *Pravilnika* može se počiniti lakša ili teža povreda radne obveze.

III. UPOZNAVANJE ZAPOSLENIKA S OPASNOSTIMA OD POŽARA I PROVOĐENJE OSPOSoblJAVANJA U ZAŠTITI OD POŽARA

Članak 16.

Zaposlenika je potrebno upoznati s opremom za gašenje požara u DAZG-u. Za upoznavanje zaposlenika s opasnostima od požara i provođenje osposobljavanja za zaštitu od požara na radnom mjestu odgovoran je ravnatelj DAZG-a, a u operativnom smislu referent zaštite od požara.

Članak 17.

Svaki zaposlenik ima pravo i obvezu biti upoznat s opasnostima od požara na mjestu gdje radi te, prije rasporeda na radno mjesto, mora proći osnovno osposobljavanje za zaštitu od požara.

Osposobljavanje zaposlenika povjerava se ovlaštenoj pravnoj osobi, koja nakon provedenog osposobljavanja izdaje uvjerenje o osposobljenosti svakom pojedinom zaposleniku.

Odgovorna osoba za poslove zaštite od požara u DAZG-u dužna je voditi evidenciju o tome.

Članak 18.

U slučaju kada se zaposlenik premješta s jednog radnog mjesta na drugo na kojemu su opasnosti ili mjere zaštite od požara različite od onih na prijašnjem, o neposrednim opasnostima i mjerama zaštite od požara koje mora provoditi na tom novom radnom mjestu, dužan ga je upoznati voditelj i ponoviti postupak upoznavanja.

IV. OSNOVNE MJERE ZAŠTITE OD POŽARA

Članak 19.

Pod osnovnim mjerama zaštite od požara prema ovom *Pravilniku* smatraju se: mjere zaštite na električnim uređajima, instalacijama, mjere zaštite od požara na plinskim instalacijama i uređajima, mjere zaštite od požara na gromobranskim instalacijama.

Članak 20.

Radne prostorije smiju se zagrijavati samo uređajima klimatizacije, kaloriferima, toplovodnim radijatorima, termoakumulacijskim pećima i drugim sigurnim uređajima i aparatima za zagrijavanje prostorija.

U radne prostorije zabranjeno je unositi lako zapaljive tekućine i druge eksplozivne materije.

Po završetku rada osoba koja zadnja izlazi iz prostorije mora prekidačem isključiti električnu struju i električna trošila.

Članak 21.

Svi hodnici, prolazi i stubišta moraju biti slobodni od bilo kakvih zapreka ili naslaganog materijala.

Vatrogasni aparati za gašenje požara moraju biti smješteni na vidljivim i pristupačnim mjestima.

Članak 22.

Na tavanu i u spremištima Arhiva zabranjeno je držati bilo kakve materijale i sredstva koja bi mogla uzrokovati požar.

Članak 23.

Dimnjake je potrebno održavati u ispravnom stanju, a pregled i kontrolu obavlja dimnjačarska služba prema utvrđenim propisima i standardima.

O svakom pregledu ili intervenciji na navedenim objektima izdaje se potvrda.

Članak 24.

Elektrouređaji, instalacije i gromobranske instalacije u pogledu izvedbe, kvalitete materijala i ostalih tehničkih karakteristika moraju odgovarati važećim elektrotehničkim propisima.

Prilikom održavanja električnih instalacija, plinskih instalacija, instalacija za klimatizaciju i provjetravanje, dimovodnih i drugih instalacija, treba poštovati norme i pravila, kako one ne bi predstavljale opasnost od izbijanja požara. Održavanje moraju izvoditi ovlašteni radnici i pravne osobe.

Članak 25.

Svi pušači koji puše u prostorijama ili mjestima za to određenim odlukom DAZG-a, trebaju odlagati opuške i korištene šibice u pepeljare. Nakon napuštanja prostorije ili mjesta za pušenje, obvezni su prostoriju provjetriti i provjeriti nisu li ostavili neugašeni opušak ili šibicu. Svi takvi prostori moraju biti vidljivo označeni, a ako nisu vidljivo označeni, smatra se da pušenje nije dozvoljeno.

Članak 26.

Za organizaciju poslova održavanja i pregleda uređaja i instalacija, plinskih instalacija i trošila te gromobranskih instalacija odgovoran je ravnatelj DAZG-a. Ispitivanje plinskih instalacija i trošila vrši se jednom godišnje.

Članak 27.

Arhivsko gradivo mora biti složeno na za to određene police između kojih se mora omogućiti neometan prolaz u slučaju intervencije.

Udaljenost između složenog arhivskog gradiva i rasvjetnih tijela i instalacija ne smije biti manja od 50 cm.

U arhivskim spremištima i radnim prostorima zabranjeno je:

- upotrebljavati otvoreni plamen, grijalice, kuhala i druge uređaje koji mogu uzrokovati i širiti požar
- zatrpavanje prolaza i slaganje arhivskog gradiva uz sredstva za gašenje požara;
- pušenje, osim u za to dozvoljenom prostoru.

Arhivska spremišta i ostali prostor u zgradi DAZG-a moraju biti snabdjeveni potrebnom količinom aparata za gašenje požara.

Članak 28.

Paljenje plina na otvorenim plamenicima vrši se specijalnim upaljačima ili šibicama, tako da se najprije pripremi plamen, a tek onda otvori ventil plina. U suprotnom, zbog dužeg istjecanja plina može doći do lokalne eksplozije.

Članak 29.

Osobe na održavanju čistoće u prostorijama moraju provoditi sljedeće mjere zaštite od požara:

- hodnike i prolaze održavati slobodnim i nezakrčenim ambalažom i sl.;
- ne smiju podove i druge predmete čistiti lakozapaljivim sredstvima

- izlučeni papir, papirnu ambalažu i druge otpatke moraju svakodnevno iznositi iz arhivskih spremišta, uredskih soba i čajne kuhinje te odlagati na predviđeno mjesto; U neposrednoj blizini prostora za deponiranje naprijed rečenoga, potrebno je postaviti aparat za gašenje požara.
Kontejner treba redovito prazniti.

V. UREĐAJI, OPREMA I SREDSTVA ZA GAŠENJE POŽARA

Članak 30.

Uređaji, oprema i sredstva za gašenje požara moraju se namjenski koristiti, biti u ispravnom stanju i posebno označeni te uvijek dostupni za uporabu.
Hidrantska mreža instalirana u Arhivu mora se održavati u ispravnom stanju.
Prostor oko hidranta mora biti uvijek slobodan.

Članak 31.

U svim objektima DAZG-a moraju se postaviti vatrogasni aparati. Potreban broj, vrsta, veličina i raspored vatrogasnih aparata određuje se u skladu s Zakonom o zaštiti od požara i podzakonskim aktima donesenim na temelju njega, klasom požara koji može nastati na objektu i proračunom požarnog opterećenja objekta ili prostora, što određuju posebni propisi, a sa čime mora biti upoznat referent zaštite od požara.

Članak 32.

Vatrogasni aparati postavljaju se na uočljivim i lako dostupnim mjestima, u blizini mogućeg izbijanja požara. Raspored smještaja aparata dužan je odrediti referent zaštite od požara. Mjesto postavljanja vatrogasnih aparata u prostorijama čija je površina veća od 50 m² mora se označiti naljepnicom crvene boje dimenzija najmanje 15x15 cm, s oznakom vatrogasnog aparata.

Članak 33.

Vatrogasni aparati moraju se uvijek držati u ispravnom stanju.
Neispravni i prazni aparati odstranjuju se i šalju na popravak, odnosno novo punjenje.

Članak 34.

Održavanje vatrogasnih aparata, koji se nalaze u DAZG-u raspoređeni za gašenje požara, obuhvaća:

- redovit pregled
- periodični pregled.

Periodični pregled obavlja ovlaštena pravna osoba.

Članak 35.

Redovni pregled vatrogasnih aparata obavlja se najmanje jednom u tri mjeseca, a provodi ga referent zaštite od požara.

Redovnim se pregledom utvrđuje uočljivost aparata i njegova dostupnost, opće stanje i stanje plombe zatvarača, odnosno ventila.
O tome se vodi se interna nadzorna knjiga.

Članak 36.

Periodični pregled vatrogasnih aparata mora se obaviti najmanje jednom na godinu dana, a po potrebi i češće, ovisno o uvjetima smještaja, o čemu odluku donosi referent zaštite od požara, uz suglasnost ravnatelja.
Nakon izvršenog periodičnog pregleda, aparat se označuje propisno novom naljepnicom sa svim podacima prema propisima.

Članak 37.

Kontrolnom ispitivanju podliježu vatrogasni aparati čiji je radni tlak manji od 2,5 Mpa. Kontrolno ispitivanje mora se obaviti najmanje svake pete godine.

Članak 38.

U prostorijama DAZG-a na lokaciji Avenija Dubrovnik 36, uz vatrogasne aparate, izvedene su instalacije vatrodojave i stabilnog sustava za gašenje plinom FM 200. Isti se moraju redovito ispitivati.

Članak 39.

Ispitivanje ispravnosti i funkcionalnosti izvedenih stabilnih sustava za dojavu i gašenje požara (stabilnih sustava zaštite od požara) ugrađenih u prostoru DAZG-a, provjerava referent zaštite od požara, o čemu mora postojati evidencija, a ovlaštena pravna osoba najmanje jednom godišnje, o čemu se izdaje uvjerenje.

Članak 40.

Stabilni sustavi zaštite od požara moraju biti propisno označeni, uvijek dostupni te se koristiti namjenski.
Na vodovodnoj mreži građevina ne mogu se obavljati nikakve adaptacije, preinake i slično bez odobrene dokumentacije.

Članak 41.

Svi objekti moraju imati ispravnu gromobransku instalaciju. Ispravnost instalacije te mjerenje otpora uzemljenja, obavlja se svake tri godine, a stanje zemljovoda i uzemljivača svakih pet godina. U slučaju neispravnosti kvarovi se moraju odmah otkloniti, za što je odgovoran ravnatelj.

VI. DUŽNOSTI U SLUČAJU NASTANKA POŽARA

Članak 42.

U slučaju izbijanja požara svaki zaposlenik dužan je odmah pristupiti gašenju požara sukladno svojim znanjima i mogućnostima uz korištenje odgovarajućih sredstava koja su mu na raspolaganju, ne ugrožavajući sebe ili druge osobe. Zaposlenik je dužan obavijestiti vatrogasnu službu i neposrednog rukovoditelja.

Članak 43.

Vatrogasni referent čim sazna za požar, utvrđuje koje se mjere moraju poduzeti glede uporabe sredstava i opreme za gašenje požara, organizacije gašenja, evakuacije i spašavanja te preuzima vođenje akcije gašenja do dolaska vatrogasne postrojbe.

Članak 44.

Svi zaposlenici koji se zateknu u neposrednoj blizini požara, dužni su na poziv odgovorne osobe pristupiti gašenju požara.

Članak 45.

Prije napuštanja radne prostorije i početka gašenja požara zaposlenik na svom radnom mjestu mora:

- isključiti električnu struju, zatvoriti dovod plina
- izvesti na siguran prostor motorna vozila
- spriječiti nastanak panike prilikom izlaska iz radnih prostorija

Članak 46.

Zaposlenici su dužni u slučaju požara većih razmjera ili elementarnih nepogoda obavljati sve poslove spašavanja ljudi i imovine, te otklanjati posljedice bez obzira na radno vrijeme, stručnost i poslove koje obavljaju na radnom mjestu u DAZG-u.

Članak 47.

Nakon završetka akcije gašenja požara odgovorna osoba, zajedno s voditeljem akcije gašenja požara, dužna je:

- na mjestu požara osigurati dežurstvo u potrebnom vremenskom trajanju radi sprečavanja ponovnog izbijanja požara,
- osigurati dežurstvo na mjestu požara do dana, ako je požar ugašen tijekom noći,
- dežurnom zaposleniku tijekom dežurstva u noći osigurati potrebnu opremu i sredstva za gašenje požara

Članak 48.

Upotrijebljenu opremu i uređaje za gašenje požara potrebno je odmah dovesti u ispravno stanje i vratiti na određena mjesta.

Članak 49.

Ravnatelj je dužan o svakom požaru koji nastane u Arhivu obavijestiti policijsku postaju.

Članak 50.

Ravnatelj je obvezan osigurati neometano provođenje istražnih radnji o nastanku požara.

VII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 51.

Donošenjem ovog *Pravilnika* prestaju važiti odredbe *Pravilnika o zaštiti od požara u Državnom arhivu u Zagrebu*, Klasa: 003-05/98-02/04 Urbroj: 251-23-02/98-1 od 3. travnja 1998.

Članak 52.

Ovaj *Pravilnik* stupa na snagu 8 dana od dana objave na oglasnoj ploči DAZG-a.

Klasa: 003-05/12-05/01
Urbroj: 251-23-05/1-12-1
Zagreb, 08. ožujka 2012.

Ravnatelj:

D. Rubčić
Darko Rubčić, prof.

Ovaj *Pravilnik* je objavljen dana 12.03.2012.

te je stupio na snagu dana 20. 03. 2012.

Tajnica DAZG-a:

Danijela Milovac
D. Milovac